

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Judeans in Babylonia : a study of deportees in the Sixth and Fifth Centuries BCE

Alstola, T.E.

Citation

Alstola, T. E. (2017, December 21). *Judeans in Babylonia : a study of deportees in the Sixth and Fifth Centuries BCE*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58103>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58103>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/58103> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Alstola, Tero

Title: Judeans in Babylonia : a study of deportees in the Sixth and Fifth Centuries BCE

Date: 2017-12-21

SAMENVATTING

Judeeërs in Babylonië: Een studie naar gedeporteerden in de zesde en vijfde eeuw v.Chr.

De focus van deze dissertatie ligt op Judese inwoners van Babylonië die aangetroffen worden in spijkerschriftteksten uit de zesde en vijfde eeuw v.Chr. De meeste Judeeërs werden geherhuisvest aan het begin van de zesde eeuw v.Chr. na hun deportatie uit Juda door koning Nebukadnezar II. Zij waren één van de talrijke etnische groepen uit Syrië en de Levant die op die manier in Babylonië terecht kwamen. Vooralnog heeft in onderzoek naar ballingen het accent gelegen op naamgevingpraktijken binnen deze gemeenschappen. De omstandigheden van Judeeërs en andere immigrantengroepen in Babylonië is nauwelijks onderzocht vanuit sociaalhistorisch perspectief op basis van spijkerschriftbronnen. Het doel van mijn dissertatie is te voorzien in deze lacune door de casus van de Judese ballingen te bestuderen en de resultaten van deze analyse te plaatsen in de context van de Babylonische maatschappij. Bovendien worden de uitkomsten geëvalueerd aan de hand van een vergelijking met een groep ballingen afkomstig uit Nerab die ongeveer gelijktijdig weggevoerd waren uit Syrië en ondergebracht werden op het Babylonische platteland, in een dorp dat eveneens Nerab werd genoemd.

De opzet van deze studie is drievoudig. Ten eerste wordt de geschiedenis van deze Judeeërs beschreven vanuit sociaal perspectief door hun sociaaleconomische status en integratie in de Babylonische maatschappij te analyseren. *Integratie* betreft hier het proces van het zich aanpassen van een immigrant aan de gastmaatschappij in sociaal, economisch en cultureel opzicht. Ten tweede wordt het onderzoek naar Judeeërs in verband gebracht met praktijken van deportatie en migratie naar Babylonië, om zicht te krijgen op de diversiteit van de Babylonische maatschappij. De casestudy van de Nerabese gemeenschap in Babylonië neemt hier een belangrijke plaats in. Ten derde zal ik de rol van de staat in relatie tot ballingen bestuderen. Hoe kan de Babylonische deportatiepraktijk en het doel ervan gekarakteriseerd worden? Daarnaast wordt nagegaan hoe de staat zijn invloed deed gelden in de levens van deze minderheden, hoe het proces van integratie bevorderd werd en wat het uiteindelijke doel daarvan was.

Mijn bronnen zijn 289 kleitabletten geschreven in Babylonisch spijkerschrift. De teksten zijn juridische en administratieve documenten zoals schuldnota's, pachtcontracten, bewijzen van ontvangst en lijsten. De teksten staan bijna nooit op zichzelf; ze zijn doorgaans verbonden met grotere private en institutionele archieven. Analyse van de bronteksten in hun verband – dus, als deel van deze grotere archieven – is cruciaal om het sociaaleconomische raamwerk van deze teksten en de mensen die erin voorkomen op juiste waarde te schatten. Tegelijkertijd dient de oorsprong van de beschikbare bronnen in ogenschouw te worden genomen: ze werden geproduceerd door schrijvers die tot een kleine, geletterde minderheid in de Babylonische maatschappij behoorden. Doordat er geen documenten bewaard zijn gebleven die door ballingen zelf

geschreven zijn, wordt ons perspectief op de Judese gemeenschap bepaald door de lokale elite.

Omdat Babylonische bronnen nagenoeg nooit expliciet de etnische of geografische achtergrond van een persoon vermelden zijn naamgevingpraktijken de belangrijkste manier om immigranten te identificeren in spijkerschriftteksten. Persoonsnamen die elementen bevatten van de godsnaam Yahweh zijn indicatief voor de aanwezigheid van Judeeërs in Babylonië. Slechts een deel van de Judeeërs droeg echter een zogenaamde Yahwistische naam, waardoor Judeeërs met Babylonische of West-Semitische namen die geen verwijzing naar de godheid bevatten alleen als Judeeërs kunnen worden geïdentificeerd als ze familieleden hadden die wel Yahwistische namen droegen. Op deze manier wordt het beeld vooral gekleurd door families die Yahwistische namen bleven geven in Babylonië. In het kleine corpus van 27 teksten uit het dorp Nerab komen veel West-Semitische namen voor. Wanneer de godsnamen Šin en Nusku voorkomen in namen van bepaalde families, kunnen deze families bestempeld worden als van Nerabese afkomst.

Dit onderzoek laat zien dat de meeste Judeeërs op het Babylonische platteland werden gehuisvest, met name in afgelegen gebieden die gekenmerkt werden door een lage bevolkingsdichtheid. De gedeporteerden werden gevestigd in gemeenschappen op basis van gedeelde geografische origine. Zij werden geïntegreerd in het Babylonische landbouwkundige systeem dat functioneerde volgens het principe *land in ruil voor diensten*: in ruil voor de landbouwgrond hen toegewezen, werden ze verplicht belastingen te betalen, mee te werken aan grote bouwprojecten en militaire diensten te vervullen. Sommige Judeeërs waren in staat om van dit systeem te profiteren door als tussenpersoon te opereren tussen de staatsadministratie en hun collega-pachtboeren, terwijl andere Judeeërs functioneerden als ambtenaar op een lager, lokaal niveau. Desondanks bestond de meerderheid van gedeporteerde Judeeërs uit pachtboeren die leefden op een minimum bestaansniveau.

Niet alle gedeporteerden werden op het platteland gehuisvest – hun arbeidskracht was ook in de steden nodig. Niet-Babylonische ambachtslieden en soldaten werkten in koninklijke dienst en een aantal van hen bereikte de lokale en regionale administratie in Babylonië. Het feit dat een aantal Judese alfabetschrijvers voorkomt, toont dat sommige Judeeërs geletterd waren. Judese kooplieden die betrokken waren bij de “internationale” handel hadden klaarblijkelijk ook contacten in regio’s buiten Babylonië. Leden van koninklijke families uit veroverde gebieden werden naar Babylon gedeporteerd. Zo werd de Judese koning Jojachin daar vastgehouden samen met zijn gevolg om opstand in de vazalstaat Juda te voorkomen.

Wanneer deze gegevens worden vergeleken met de casus van de groep uit Nerab en met andere bronnen die informatie verschaffen over gedeporteerden in Babylonië blijkt dat de situatie van de Judeeërs niet uniek was. De meerderheid van de gedeporteerde bevolkingsgroepen maakte onderdeel uit van het hierboven beschreven landbouwsysteem, dat erop gericht was landbouwopbrengsten te vergroten en tegelijkertijd de staat te voorzien van mankracht, soldaten en belastinginkomsten. Verder werden niet-Babylonische vakmensen ingezet in de steden en vonden sommige gedeporteerden hun weg in de wereld van de handel en van de staatsadministratie.

Het Babylonische gebruik om gedeporteerde groepen te herhuisvesten op het platteland in etnisch homogene gemeenschappen bevorderde het in stand houden van hun cultuur en tradities. Ondanks dat deze groepen functioneerden binnen de Babylonische economie en onder strikte supervisie stonden van ambtenaren verbonden aan het agrarische pachtstelsel, is er weinig bewijs voor hun sociale en culturele integratie. Judese pachtboeren bleven hun traditionele naamgevingpraktijken voortzetten tot ver in de vijfde eeuw v.Chr. Het geven van Babylonische namen kwam vaker voor onder Judeeërs die in steden woonden en die daardoor meer contact hadden met de oorspronkelijke bevolking. Dit geldt bijvoorbeeld voor een familie van Judese kooplieden in dienst van de koning die sterk geïntegreerd was in de lokale gemeenschap van handelaren in de stad Sippar, waardoor hun dochter kon trouwen met een lid van de Babylonische elite aldaar. Er zijn echter weinig conclusies te trekken wat betreft Judese religieuze praktijken, omdat geen expliciete informatie hierover gevonden kan worden in de bronnen. De naamgevingpraktijk toont alleen aan dat Yahweh waarschijnlijk op enige wijze werd vereerd tot laat in de vijfde eeuw v.Chr.

Vertaling: Rieneke Sonneveld

